

**taxia**

TAX & INTERNATIONAL ADVISORY

No : 2020-108**Tarih** : 24 Eylül 2020**Konu** : Sermaye Hareketleri Genelgesinde Yapılan Değişiklikler

Özü

Hazine ve Maliye Bakanlığının 20 Temmuz, 26 Ağustos ve 4 Eylül 2020 tarihli yazılarıyla TCMB'nin 2 Mayıs 2018 tarihli Sermaye Hareketleri Genelgesi'nin bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Bu bültenimizde bu konuya ilişkin tarihsel altyapıya ve bugüne kadar yapılan değişikliklere yer verip en son gerçekleştirilen güncellemeleri sizlere bilgi olarak sunacağız.

2 Mayıs 2018 tarihli bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup TCMB web sayfasında yayımlanmaktadır. Fakat, tüm şirketleri bu kadar yakından ilgilendiren bu Genelgede yapılan değişiklikler, eklemeler ve çıkarmalar maalesef Resmî Gazetede yayımlanmamaktadır. Bu sebeple bu konuyu siz değerli müşterilerimiz ve okurlarımız için çok yakından takip etmekteyiz.

Önemi

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve buna ilişkin mevzuat ile yerli veya yabancı sermayeli şirketlerin sermaye hareketleri, ihracat, ithalat, döviz kazandırıcı işlemler, yurt içinden ve yurt dışından temin edilen krediler, döviz ile düzenlenemeyecek sözleşmeler ve denetim konuları çok ayrıntılı bir şekilde belirlenmiştir.

Kararın 12'nci maddesine göre yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye'ye yapılacak doğrudan yatırımlar Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ve buna bağlı oluşturulan mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilir.



Anılan Karara ilişkin usul ve esaslar TCMB I-M sayılı Genelgesi ile TCMB'nin Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan Sermaye Hareketleri Genelgesi ile açıklanmaktadır. Genelge ekinde ayrıca Türkiye'den sermaye ihracına ilişkin (Ek-1), Döviz Gelirleri Beyan Formu (Ek-2) ve İhracat Kredi ve İhracat Kredisi Garanti Kuruluşlarını gösterir (Ek-3) no.lu Liste yer almaktadır.

Yabancı sermayeli firmalar için de son derece önemli olan bu mevzuat setinde yayımlandığı tarihten bugüne kadar 76 noktada değişiklik yapılmıştır. Genelgenin güncel metni için tıklayınız. Konuyla ilgili olarak daha önce yapılan değişikliklere ise 2019-35 ve 2020-60 ve 2020/80 numaralı sirkülerimizden ulaşabilirsiniz.

Özet olarak bugüne kadar, döviz gelirlerinin beyanı ve yıllık güncelleme, risk merkezi bildirimleri, yurt dışından gelen paraların kredi olup olmadığının takibinde bilgi belge ibrazı, yatırım teşvik belgesine dayalı döviz kredilerinde mükerrer kullanımın önlenmesi, lisanslı ve lisansız elektrik üretimi tesislerinin devrinde döviz kredisi kullanım esasları, yabancı gemilere ve duty free mağazalara yapılan satışlarda döviz gelirlerinin beyanı, yeni veya mevcut şirket alımında istisna ve nakdi ve gayri nakdi krediler, avans sermaye, hisseye dönüştürülebilir tahviller, rotatif krediler ve muhtemel döviz gelirleri ile ilgili açıklayıcı düzenlemeler ve değişiklikler yapılmıştır.

Değişen

Son olarak, Hazine ve Maliye Bakanlığının 20 Temmuz, 26 Ağustos ve 4 Eylül 2020 tarihli yazılarıyla TCMB'nin 2 Mayıs 2018 tarihli Sermaye Hareketleri Genelgesi'nin bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır. Değişikliklerin anlamlı bir şekilde takip edilebilmesi için eklenen cümle veya ifadeler *italik* olarak çıkarılan kısımlar ise ~~üstü çizili~~ olarak gösterilmiştir.

1. Yapılan değişiklikle döviz kredisi kullanımına esas olan son 3 yılın döviz gelirlerinin beyanında **içinde bulunulan yıl da** dahil edilebilecektir.

Genelgeye göre döviz geliri olanlar belli şartlarda döviz kredisi kullanabilirler. Son üç mali yılın döviz gelirleri; son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından hazırlanan ve onaylanan Genelgeye ekli Döviz Gelirleri Beyan Formları (Ek: 2) ile birlikte bu formlarda işlenen tutarların döviz gelirleri kapsamı ile uyumlu olduğunun



tespitini ve bu durumun tespitine dayanak oluşturan belgeler hakkında bilgileri içeren raporların bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenir.

Firmalar yıllık hesap dönemini takip eden yılın başından itibaren döviz geliri beyanlarını güncelleyebilir. Firmalarca güncellenmeyen döviz geliri beyanlarına her yıl dördüncü ayın son iş gününden itibaren bir önceki yıl dâhil edilir ve eski döviz geliri beyanlarının üçüncü yıla ait olan bölümü dikkate alınmaz.

En son yapılan değişiklikle Genelge'nin 16 ncı maddesine eklenen 7 numaralı fıkraya göre *firma tarafından yazılı olarak talep edilmesi ve belgelenmesi* koşuluyla içinde bulunulan mali yıla ait döviz gelirleri, döviz geliri hesaplamasına dahil edilebilir. Bu durumda eski döviz geliri beyanlarının üçüncü mali yıla ait olan bölümü dikkate alınmayacaktır.

2. Genelgeye **Kredi Bakiyesinin Hesaplanması** başlıklı 16/A maddesi eklenmiştir.

Söz konusu madde Genelge'nin 14. maddesinde açıklanan döviz kredisi kullanma esaslarını tamamlayıcı olarak eklenmiştir. 14. maddede getirilen sınırlamaların ihlal edilmesi veya dolaşılması durumunda tespit edilen aşım 16/A maddesi ile döviz kredi bakiyesine dâhil edilmiştir. Düzenleyici otorite getirdiği sınırlamalara uymadan elde edilen döviz kredilerini de bakiye hesabına ilave ederek, sınırlamalara uymayanların döviz kredisi bakiyesi daraltmayı amaçlamıştır. Bununla birlikte toplamda 15 milyon ABD dolarını aşan döviz kredileri için aşım tutarı önemsizdir.

Kredi bakiyesinin hesaplanması

MADDE 16/A – (1) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt içinden veya yurt dışından mevzuata aykırı bir şekilde kullanıldığı tespit edilen döviz kredilerine ilişkin tutarlar, krediyi kullanan Türkiye’de yerleşik kişinin kredi bakiyesi hesaplamasına dâhil edilir. Ancak aykırı kullanıma ilişkin tutarın eklenmesi ile kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarını aşması durumunda, aykırı kullanımdan kaynaklanan tutarın aşımına neden olan kısmı kredi bakiyesi hesaplamasında dikkate alınmaz.

(2) Geçici 1 inci madde kapsamında yapılacak kredi bakiyesi hesaplamalarında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

3. Genelgenin **Finansal kuruluşlarca kredi açılması ve fon sağlanması** başlıklı 42nci maddesinde değişiklik yapılmıştır.



Söz konusu açıklama ile ihracat veya transit ticaret yapan şirketlerin döviz alacaklarının bankalara ve faktöring şirketlerine devretmeleri durumunda hesaplarına geçen döviz tutarının döviz kredi tutarlarından düşülmesi düzenlenmiştir. Zaten söz konusu şirketlerin döviz alacaklarını banka veya faktöring şirketlerine devretmeleri doğası gereği döviz kredisi kapsamı dışında bulunması gereken bir işlem olduğundan düzenleyici otorite muhtemel karışıklıkların önüne geçecek yerinde bir ekleme yaparak tebliği daha güçlü hale getirmiştir. Sonuç olarak, ihracat veya transit ticaret yapan şirketlerin alacak devri işlemleri ile ilgili olarak döviz kredi bakiyesinin doğru hesaplanması ve herhangi bir hak kaybı yaşamamaları sağlanmıştır. Ayrıca, bankaların ve faktöring firmalarının devraldıkları döviz kredilerini, risk merkezine bildirim yükümlülüğünü eksiksiz yerine getirmesi de bu düzenlemenin etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Genelgenin 42/(3) madde bendine aşağıda *italik olarak işaretlenen cümleler* eklenmiştir.

2008-32/34 sayılı Tebliğin 11 inci maddesinin on birinci fıkrası hükmü çerçevesinde bankalar ve faktöring şirketlerince ihracat ve transit ticaret işlemleri dışındaki işlemlere ilişkin doğmuş ve doğacak alacakların devralınması suretiyle firmalara döviz üzerinden kullanılan fonlar döviz kredisi olarak değerlendirilir. *Ancak bankalar ve faktöring şirketleri tarafından yurt içi ticaret işlemlerine ilişkin döviz cinsinden doğmuş ve doğacak alacakların gayrikabili rücu olarak devralınması durumunda işlem döviz kredisi olarak değerlendirilmez. İşlemin takibi için alacağı devralan banka veya faktöring şirketi tarafından Risk Merkezine, devralma tarihinde satıcı adına kredi kullandırımı bildiriminde ve alacağın vadesi geldiğinde ise alacağın tahsil edilip edilmemesi dikkate alınmaksızın söz konusu tutarın satıcının kredi bakiyesinden düşülmesi için bildirimde bulunulur.*

Teşekkürler Sayın Zeynel Abidin Avcı

Bu bültende geçen herhangi bir konuyla ilgili sorularınız için danışmanlarımıza ulaşabilirsiniz.

Şaban Küçük

Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Banking & Finance